GAZETA KRAKOWSKA

N°. 79.

W ŚRODĘ DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 1810.

Dalszy ciąg Wyroku Nayiaśnieyszego Pana względem Urządzenia Administracyi żywności dla Woysk Xięstwa Warszawskiego.

Dozór Prefektow i Podprefektow względem wpływow produktow do Magazynow.

Art. 27. Gdyby Departament, Powiat, Gmina lub Kontrybuent wyznaczoney produktow ilości w czasie sobie oznaczonym, do magazynu wskazanych niedostawił, na ten czas Inspektor dywizyonalny, uwiadomiwszy o tem Prefekta, w którego Departamencie oprowidować się maiący magazyn znayduie się, wezwać go powinien do ogłoszenia licytacyi produktow, na koszt niedostawiaiących, zakupić się maiących. Prefekt wezwany, obowiązany iest natychmiast takową licytacyą publicznie ogłosić, Radzcę Prefektury do spisania protokołu licytacyi wyznaczyć, zawarcie kontraktu na imie niedostawiaiących polecić, a po ukończonem Dziele licytacyi, Prefekt sporządziwszy likwidacyą kosztow, na mocy zawartego kontraktu za liwerunek przypadaiących; prześle ią Prefektowi lub Podprefektowi tego Departamentu, lub Powiatu, który odstawkę produkt w w naturze spóźnił, dla ściągnienia pieniężney opłaty, ugodzoney z Liwerantami. Prefekt zaś Departamentu, lub Podprefekt Powiatu, obowiązany iest naypóźniey w tygodni cztery, po zawiadomieniu siebie o uskutecznioney na konto *respective* Departamentu lub Powiatu licytacyi, wybrać pieniądze od Kontrybuentow, i Prefektowi, u którego licytacya odbywała się oddać; Kontrybuenci spóźniaiący się z wypłatą należności za liwerunek, mogą być przez władze mieyscowe exekwowani, w sposobie służącym do exekwowania zaległych podatkow.

Lubo Prefekci i Podprefekci nie maią innego wpływu do służby żywności nad ten aby produkta rozpisane rzetelnie do magazynów weszły; a Ordonatorowie i Kommissarze woienni sami tylko utrzymuią Policyą wewnętrzną w magazynach, i z natury rzeczy są właściwemi Kontrollerami wszelkich części Administracyi woienney; powinni atoli Prefekci i Podprefekci dostrzegłszy przy manipulacyi magazynow widoczną szkodę dla kraiu, donieść o tem Ministrowi Woyny.

Obecność Kommissarza woiennego, przy każdym wpływie do magazynu.

Art. 28. Kommissarze woienni, lub mieysce ich zastępuiący, powinni bydź obecni przy każdym wpływie produktow do magazynow Dyrekcyi, tudzież dopilnować, aby Kontrybuenci niebyli skrzywdzeni ani zatrzymywani.

Zapłata Artykułow których Kray niedostarcza.

Art. 29. Artykuły żywności, które podług prawa postanowionego na seymie, niemaią bydź w naturze przez kray dostarczane dla Szpitalow, woyska w Garnizonach i innych maiących prawo ie pobierać; powinny bydź kupione z funduszow wskazanych w artykule 2gim niniey- szego Dekretu.

Wpływ do kassy Płatnika Jeneralnego, funduszow przeznaczonych, na potrzebę Administracyi żywności.

Art. 30. W skutku powyższego artykułu, Minister Skarbu wypłaca Płatnikowi Jeneralnemu, dwa fundusze wyszczególnione w artykule 2gim, przeznaczone na zastąpienie wydatkow tak stałych iak nadzwyczaynych.

Minister Woyny, w miarę potrzeby, oddaie fundusze te pod zarządzenie Dyrektora Naczelnego, który odtąd staie się za nie odpowiedzialnym, z obowiązkiem usprawiedliwienia ich użytku, stosownie do przepisow artykułu 71: Tytułu VI. niniey szego Dekretu.

Licytacya publiczna artykułow, które przez kray nie są dostarczone.

Art. 31. Wszystkie kontrakty na żywność i inne artykuły do tey służby ściągaiące się, maią bydź czynione przez licytacyą publiczną, z przysądzeniem stronie naymniey żądaiącey. Licytacya takowa ma się odprawiać w Prefekturze lub w biórze Dyrektora naczelnego, w obecności Kommissarza woiennego i Radzcy Prefektury, wezwanych od Dyrektora Naczelnego, przez zgłoszenie się w tey mierze do Prefekta Departamentu i Ordonatora dywizyonalnego. Kommissarz woienny i Radzca Prefektury działaią wspólnie przy licytacyi i podpisuią wywody iey słowne, wraz z Dyrektorem Naczelnym, lub Inspektorem żywności, który go w takowey czynności zastępuie.

Kontrakty przez samego Dyrektora zawarte.

Art. 32. Gdyby przypadek nagły wymagał zawarcia Kontraktu sposobem krotszym, iak przez licytacyą, i gdyby kontrakt takowy okazywał oczywiste zyski dla skarbu, w ten czas Dyrektor naczelny iest mocen zawrzeć kontrakt bezpośrednio, na dostarczenie iakiegokolwiek rodzaiu żywności. Dla dania iednak zupełney wagi temu kontraktowi, Dyrektor naczelny obowiązany iest postarać się o poprzednicze w tey mierze upoważnienie Ministra Woyny, i okazać mu tak nagłość potrzeby iako i wynikaiące z tey operacyi zyski, gdyż w takowym razie, cena kontraktu powinna bydź niższą od targowey podobnego gatunku produktow.

Przewiezienie Produktow przez Liwerunta uskutecznione.

Art. 33. Wszystkie artykuły dostarczane przez Liwerantа, powinny bydź kosztem iego dostawione na mieysce magazynow wykazanych w kontrakcie.

Kondycya ta iest nieuchronna i w każdym kontrakcie ma bydź obięta, z tego powodu produkta zakupione przez Dyrektora Naczelnego, nie mogą bydź pod żadnym pozorem prowadzone do magazynow przez podwody obywatelskie.

Żaden artykuł mogący się znaleźć w Kraiu. niepowinien bydź sprowa-

dzony z zagranicy.

Art. 34. Produkta znayduiące się w kraiu, nie maią bydź sprowadzane z zagranicy.

Sprzedaż otrąb, skór i łoiu.

Art. 35. Skóry i łoie pochodzące z bitych bydląt, przez lisytacyą publiczną przedane bydź maią naywięcey daiącemu; w każdym razie sprzedaż powinna bydź zapewnioną przez wywód słowny Kommissarza woiennego, maiącego policyą służby, który sądzi, czyli ilość sprzedanych artykułow iest wymierzona do liczby bydła bitego; otręby z wolney ręki i-k nayzyskowniey częściami maią bydź sprzedane, i powinnością będzie Kommissarza woiennego potrzebne na to złożyć dowody; że ilość przedana otrębow, odpowiada ilości zmełonego na potrzebę woyska zboża. Summy z takowey sprzedaży wynikaiące, maią bydź zapisane, iako przychod w regestrach osób, do zdawania rachunkow obowiązanych, i uważanie iako powiększenie funduszow, na wydatki służby żywności przeznaczonych.

Użycie funduszow nadzwyczaynych.

Art. 36. Jeżeli produkta w naturze z Departamentow dostarczone, nie wystarczaią na potrzeby woyska, fundusze nadzwyczayne, na dopełnienie tey potrzeby, użyte bydź mogą, ale w tym razie, Dyrektor Naczelny powinien przekonać Ministra Woyny dowodami niezaprzeczonemi, o zupełnym niedostatku tych produktow, i o koniecznej potrzebie użycia funduszow nadzwyczaynych.

Kwity wydane Kontrybuentom.

Art. 37. Za każdem odstawieniem produktow, maią bydź zdawane Kontrybuentom kwity podpisane przez Dozorcę magazynu i Kommissarza woiennego, lub mieysce iego zastępuiącego.

Na takowych kwitach ma bydź wyrażona liczba pod którą wpływ iest w regestrach zapisany. Ilości zaś odstawione powinny bydź wypisane w całości literami, bez żadnego skrobania, gdyż inaczey kwit wydany Kontrybuentowi, na iego usprawiedliwienie przyięty nie będzie. Kommissarz woienny powinien również z swoiey strony zapisywać każdy wpływ dostarczonych produktow, aby tym sposobem w każdym czasie, można kontrollować przychod w magazynach.

Co się ma rozumieć przez Kontrybuenta.

Art. 38. Przez Kontrybuenta rozumie się okaziciel paletu.

Wydawanie zaświadczeń Dozorcom magazynowym przez Prefektow lub Podprefektow.

Art. 39. Na żądanie Dozorcow magazynowych, Prefekci i Podprefekci winni będą wydawać onym zaświadczenia o ilości dostawionych produktow z Powiatu lub Departamentu, które to zaświadczenia służyć będą do ustanowienia percepty magazynow.

(*Reszta potem.*)

Z Paryża d. 14. Września.

Kontraadmirał Missiessy wyniesiony został na hrabiego państwa.

Rozgłoszono tu, iż Xiąę Borghese, rządzca byłego Piemontu, mianowany został rządcą Hollenderskich departamentow, lecz dotąd nie sprawdziła się ta pogłoska.

Wiceadmirał Lacrosse, który dowodził flotyllą Bulońską, otrzymał uwolnienia od tego dowodztwa, i przyiechał do Paryża.

Prawie codziennie bywa Cesarz na radzie handlowey, i nie ma wątpliwości, iż w krótce doświadczemy szczęśliwych skutkow z środkow, które na tey radzie bywaią roztrząsane.

P. Spontini mianowany iest jeneralnym dyrektorem muzyki teatru Cesarzowey do opery Włoskiey.

)2(

Dwor udaie się do Fontainebleau.

Na wniyściu do pałacu Arcykanclerza państwa znayduie się na czarnem marmurze napis złotemi literami: "Pałac Xcia Arcykanclerza państwa, Xcia Parmeńskiego."

Xiężna Neufszatelska i Wagramska powiła d. 11 syna.

Dziennik państwa zawiera następuiący artykuł:

Postępowanie Anglikow w Hiszpanii i Portugalii.

Epoka I. Jenerał Moore', maiący 25,000 dobrego woyska, nie zrobił nic w Listopadzie 1808 dla Hiszpanow, chociaż Hiszpaniia miała pod ow czas 300,000 ludzi pod bronią i wszystkie iescze liniiowe woyska swoie. Głowna kwatera Francuzka znaydowała się w Wittoria. Bilbao osadzone było przeszło 80,000 Hiszpańskiego woyska z Galicyi. Woysko Estramadury w liczbie 30,000 ludzi zaymowało Burgos. Dziewięćdziesiąt tysięcy woyska pod dowodztwem Kastanosa stało pod Tudela, nie rachuiąc woyska, które broniło przeprawy przez Somo-Sierra i Gwadarama. Nie wspominamy tu o Katalonii. Jenerał Moore przybywszy do Salamanki w Wrześniu, stał tam przez cały Listopad i był nieczynnym widzem zniszczenia pierwszey linii woyska Hiszpańskiego, bitwy pod Espinosa, Burgos i Tudela. Woysko Francuzkie weszło do Waladolidy i Aranda; on stał nieporuszony, dozwolił przebyć Somo-Sierra i zaiaść Madryt bez uczynienia kroku naprzod. W 8 dni, wiedząc, że Madryt wzięty, że woyska Hiszpańskie zniszczone i do Andaluzyii odparte, wyruszył z Salamanki, chcąc zaszkodzić korpusowi Xięcia Dalmacyi; lecz w krótce postrzegłszy się w niebespieczeństwie wsiada z wstydem z niedobitkami swego woyska w Koronie na okręty, zostawuiąc działa, prochownice, ammunicyą i lazarety. Zdało się, iż przybył tylko dla tego do Hiszpanii, aby naiezdzał do zniszczenia pierwszey i drugiey linii woyska Hiszpańskiego. Gdyby Jenerał Moore poszedł był czy do Espinosa dla wsparcia Blaka, czy do Burgos dla wsparcia woyska Estramadury, czy do Tudela dla wsparcia Kastanosa, zwycięzca czyli zwyciężony dopełniłby był obowiązku przyiaciela i sprzymierzeńca. Gdyby nareście poszedł był do Somo-Sierra lub nad rzekę Gwadarama, byłby zasłonił Madryt, dał czas do urządzenia obrony tego miasta, do zebrania się niedobitkow woyska Hiszpańskiego, i czyliby był dopiął swego celu lub nie, byłby uczynił co mu honor wskazywał; rozkoszanie byliby obowiązani Anglikom i nie mieliby przyczyny żalenia się przeciw nim. Lecz przeznaczenie tak chciało, ażeby woyska Angielskie nigdy swoim sprzymierzyńcom użyteczne nie były. Jenerał Moore nie lepiey dopomagał sprawie Hiszpanow, która na ow czas na zawsze rozstrzygnioną została, iak sprawie Szwedow, gdy pod iego okiem opanowane zostały wyspy Alandzkie, Swesborg i cała Finlandya. Przypatrzył się zniszczeniu woyska Szwedskiego, i przybył przypatrzyć się zniszczeniu woysk Hiszpańskich: oto iest co potomność o wyprawach Angielskich powiedzieć może!

Epoka II. Woyna piątey koalicyi zapaliła się na stałym lądzie. Chwila ta zdawała się bydź dogodną do popierania dzielnie sprawy Hiszpanow. Gabinet Francuzki tak bardzo był o tem przekonany, iż miał tę le śmiałości, że pokazał się w tey woynie bez odciągnienia ani iednego żołnierza od woyska Hiszpańskiego, wyiąwszy gwardyą Cesarską. Tym sposobem nadzieie Anglii zawiedzione zostały. Wszelako była to naydogodniejsza pora do

wzięcia góry w Hiszpanii. Lord Wellington przybył do Lizbony. Xżę Dalmacyi znayduiący się w Oporto, w dział niepodobieństwo walczenia z 16,000 ludzi przeciw 24,000 Anglikow, przeciw rokoszowi Portugalczykow i kupom rokoszanow Hiszpańskich; ponieważ woyska Francuzkie bez kierunku pooddzielane w Hiszpanii, nie korzystały z swey karności i doświadczenia i nie posiłkuiąc się, stały nieczynne. Portugaliia opuszczona więc została bez stoczenia bitwy, lubo co do liczby woyska wielka zachodziła różnica. Europa oczekiwała, iż Anglicy pokażą się na ow czas z chwałą i nakazuiącą postawą na placu lądowey woyny. Rozumiano, iż 30,000 nowego woyska przybędzie z Anglii, złączy się z woyskiem Wellingtona, co wyniesie do 60,000 woyska, które mniemano, że Angliia na ow czas wystawić może. Połączone zaś to woysko z szczątkami Portugalskich i Hiszpańskich rokoszanow, i utrzymywane złotem Mexyku i Peru, wystawiałoby wcale przeważaiącą siłę. Lecz Angliia wierna swoiemu systematowi, nie posłała żadnych posiłkow Lordowi Wellington. Ten zaś przez nierozważne działania i w zupełney niewiadomości o siłach swoiego przeciwnika, zaledwo uszedł zupełnego zniszczenia po bitwie przy Talawera, gdzie utracił swe lazarety i powrocił do Lizbony, dla utworzenia na nowo swoiego woyska. Połowa woyska Hiszpańskiego, która z nim walczyła, opuściła równie śpieszno Hiszpaniią, iak tam bez zastanowienia się przybyła. W tymże czasie zginęło 30,000 innych Anglikow w bagnach Walcherskich. Tak więc w drugiey tey epoce woyny Hiszpańskiey unikali Anglicy statecznie tego wszystkiego, coby ich na iakowe niebezpieczeństwo narazić mogło, podniecaiąc iedynie lud do woyny domowey. Jeżeli kiedy ponieśli iakową klęskę, to tylko przez lekkomyślność i sromotną niewiadomość woyny lądowey. W krótce potem Sewilla i Andaluzya wyrwane zostały Hiszpanom; i owa junta, tak drogi sprzymierzeniec Króla Angielskiego, uciekać musiała do warowni Kadyxskich; straszny Jenerał Wellington nie zrobił ani kroku do iey wsparcia lub poratowania Sewilli ostatniey nadziei rokoszanow.

Epoka III. W trzeciey tey epoce woyny Hiszpańskiey, gdy ląd uspokoiony został pokoiem Wiedeńskim, każdy rozsądny człowiek i przyiaciel ludzkości oczekiwał, że ponieważ Angliia nie umiała korzystać z woyny piątey koalicyi, i nie znaiąc położenia rzeczy, posłała 30 000 woyska, aby w bagnach Walcheren wyginęło, zamiast użycia go do wsparcia Francuzow z Hiszpanii, pozna nakoniec swoy interes, cofnie woyska swoie z tego placu boiu, ażeby nie ściągała dłużey na siebie winy przelewania krwi i podniecania okrucieństw, i że starać się będzie zachować nieiako przez układy całość Hiszpanii, co byłoby dla niey wielką korzyścią. Lecz nieszczęściem Lord Welesley wszedł w tym czasie do ministerium. Człowiek ten niewiadomy spraw Europeyskich, sądząc iedynie o nich z zasad polityki, ktorą rządził się w Indyi względem Nababow, nakłonił Króla do utrzymywania i do uznania rokoszanow, do zrobienia tego, czego Jenerał Moore nie potrafił przy całych siłach rokoszanow, a Lord Wellington, kiedy woyska Francuzkie znaydowały się w Wiedniu i Węgrzech. Rozumiano, iż przynaymniey teraz przyszle Angliia zaręczone woysko do Portugalii, i że wsparta twierdzami Ciudad-Rodrigo i Almeidą, korzystać będzie z kłopotu Francuzow, które im te twierdze czyniły, i wyda im bitwę; lecz inaczey się stało. Woysko Angielskie cokolwiek tylko w

debrało posiłkow, i zamiast działania, przestawało na zachęceniach i obietnicach. Ciudad-Rodrigo zostało opasane: Romana i pułkownicy Hiszpańscy zbiegli z głębi Estramadury i ze łzami prosili Lorda Wellington, aby posiłkował waleczną załogę w Ciudad-Rodrigo. Wszystko obiecywał, gdy szło o zamknięcie w tey twierdzy 8000 ludzi; i gdy potrzeba było działać, cofał swoie słowo, ale nie mogąc się oprzeć naleganiom Hiszpańskich dowodzcow, okazał na całey radzie list Króla Angielskiego, zakazuiacy mu narażać swe woyska. Ciudad-Rodrigo wzięte zostało, i 8000 naylepszego woyska Hiszpańskiego poszło w niewolą. Na tę wiadomość, zapewniali Anglicy, iż nie stanie się tak z Almeidą, i wmówili w Portugalczykow, że pozwolili się zamknąć w tey twierdzy. "Na coż się zda (mówili Portugalczykowie) nasze zamknięcie w Almeidzie, kiedy Francuzi maią ciężkie działa? Jeżeli nie chcecie stoczyć bitwy, wysadźcie tę twierdzę na powietrze. Jeżeli chcecie ią posiłkować, czemuż nie daliście przykładu na Ciudad-Rodrigo.,, "Przypadek iest tu wcale różny (rzecze Lord Wellington) miałem przeciwne rozkazy względem Hiszpanii, ale nie mam ich względem Portugalii. Nadto w równinach Ciudad-Rodrigo nie mogłem się wdawać w bitwę z pięć razy liczniejszą i lepszą od moiey jazdą; ale Almeide znayduie się pomiędzy górami. Jak tylko obiegną ią i utrudzą się Francuzi, oswobodzę ią natychmiast.,, Pozwolili się więc Portugalczykowie zamknąć. Jenerał Craufurd dozwolił przez naygłupszy obrot zniszczyć cały pułk z swey dywizyi. Przekop otworzony przed Almeidą został; Anglicy widzieli idący do niey ogień. Portugalczykowie udali się do Lorda Wellington, i żądali, aby dotrzymał słowa i oswobodził Almeidę. "Nie mogę nie uczynić (odpowiedział) przeciwne mam rozkazy.,, W kilka dni Almeida wziętą została. Mowią, iż ieden z Portugalskich jenerałow rzekł z tey okazyi do niego: "Jeżeli nas nie możecie bronić, dla czegoż nas podbudzacie do boiu, i wystawiacie na zniszczenie i rozlew krwi nieszczęśliwą naszą oyczyznę? Jeżeli macie siły, stoczcie bitwę; ieżeli iesteście słabemi i nie możecie więcey sił ściągnąć, cofniycie się i pozwolcie nam się ułożyć z zwycięzcami.,, Zamiast odpowiedzi Lord Wellington rozkazał zabębnić na cofanie się, i przez nieznane u polerownych narodow barbarzyństwo, rozkazał zburzyć wszystkie młyny, chałupy i budynki, i wszystko na około spalić, ażeby pusta przestrzeń przedzielała oba woyska. Tak szpetny postępek niesłychany iest w dzieiach teraźnieyszych; Turcy tylko i Tatarzy podobnie postępuią! Gdyby mocarstwa Europeyskie przyięły takowy sposób postępowania, wszystko na stałym lądzie byłoby zniszczone; prowincye Pruskie i Austryackie byłyby puste, wszystko byłoby w nich spalone i spustoszone. Francuzi, Prusacy, Austryacy i Rossyanie nigdy tak niegodziwie nie postępowali w kraiach nieprzyiacielskich. Jakże wymowić jenerała, który w przyiacielskim kraiu, którego mieni się bydź protektorem, w którym wszystko powinno bydź dla niego świętem, iak w własnym, nie mogąc go obronić, pali go, niszczy i pustoszy? Jest to zwyczay narodu, dla którego nie ma nic świętego, i którego dzikość czuć się wszędzie daie, gdzie tylko iego władza zasięga. Takim to sposobem zabiiali Anglicy w Indyi tysiące Indyanow, zabierali przez zdradę kraie Xiążętom, których potem wytruli, zabierali prywatną własność, &c. Jaka różnica między postępowaniem Francyi i Anglii! Wszędzie, gdzie Francya przewodniczy, przeważaią uczucia szlachetne i wspanie-

łe. W prowincyach, których Francuzi stali się panami, maiątki, posiadłości prywatne, składy kupieckie zostały się przy właścicielach. Rzeczy tylko do Monarchy należące zabieraią. Sklepy, składy, &c. są otwarte, iak po czas zupełnego pokoiu. Gdyby Angliia miała na lądzie taki wpływ iak Francya, pozabierałaby towary i własność prywatną; zwróciłaby czasy dawnego barbarzyństwa, zrobiłaby ludzi niewolnikami, prowadziłaby za sobą i okładałaby kaydanami familie. Gdy Francya stanie się panią morza, ustawy iey tchnące będą wspaniałością iey charakteru. Wolność zasad morskich będzie taka sama, iak lądowych. Kupcy nie będą jeńcami; maytkowie nie będą nieprzyiaciołmi, ieżeli nie są uzbroionemi; każdy okręt będzie pod swoią banderą bezpieczny. — Zakończmy więc, że za pierwszą wyprawą mogli Angliey stać się użytecznemi Hiszpanom, ale przez swoią nie ręczność i samoistność bynaymniey im nie pomogli; że w drugiey nie wiedzieli co czynić mieli, a przekonawszy się o nierówney walce, opuścili nielitościwie swych sprzymierzyńców; że w trzeciey rozpuszczali tylko paszkwile, potwarze i podniecali ogień woyny domowey; że nakoniec nie maią żadnego uszanowania dla prawa narodow; że dla nich nie ma nic świętego; że gdyby na lądzie tak byli mocnemi, iak są niezręcznemi i gdyby choć cień potęgi Francuzkiey mieli, ląd nosiłby kaydany, któremi obciążonemi są nieszczęśliwi Indyanie. Prawo narodow i łagodność kodexu lądowego są dziełem Francyi, a barbarzyństwo kodexu morskiego iest skutkiem przewagi Angielskiey na morzu.„

Z Londynu d.[i] 8. Września.

(Przez Francyą.)

Rząd nasz odebrał listy od Lorda Wellington pod d. 18 Sierpnia z Celeriko. Marszałek Massena oczekuie ieszcze, iak mowią, na posiłki. Lord Wellington posłał do Kadyxu o 4000 woyska w posiłku, które codziennie są oczekiwane. Wyszłe niedawno z Spithead przewozowe statki z woyskiem, za któremi więcey ieszcze ich płynie, pomnożą znacznie woysko Wellingtona. Portugaliia wystawia dla woyska 3 mocne bardzo do obrony stanowiska, to iest rowninę Gwarda (teraźnieysze Wellingtona stanowisko) przy Abrantes i przy Sanharem.

Listy z Teneryffy donoszą, iż do tamteyszego portu przybyło 2000 jeńcow z Kadyxu.

Xżę Brazylii usiłuie przyprowadzić ile możności do kwitnącego stanu tak bardzo od natury ubogacony swoy kray. Zawiera także traktat handlowy z Ameryką.

Ostatnie doniesienia z Kadyxu dochodzą do 8 Sierpnia. Regencya iak tylko dowiedziała się, iż prowincya Karakas ogłosiła się niepodległą, zakazała wszelkiego z nią związku poki nie powroci na łono macierzyńskiego kraiu.

Deputowani z Karakas, którzy nie dawno tu przybyli i u Margrabi Welleysley kilka audyencyy mieli, opatrzeni są zleceniami do poiednania się za pośrednictwem rządu Angielskiego z regencyą Kadyxką, i zapewniaią, że nieochybnie przyydzie do zgody.

Mowią, iż P. Pinckney, tuteyszy Amerykański poseł, udzielił pod czas naradzenia Margrabi Wellesley treść listu, który odebrał niedawno od Jenerała Armstrong z Paryża. Cesarz Francuzow oświadczyć miał, iż nagrodzi wartość skonfiskowanego ładunku na Amerykańskich okrętach w portach Francuzkich, Hollenderskich, Neapolitańskich i Hiszpańskich, i zniży wchodne cło, iak było przed woyną, ieżeli Angliia cofnie gabinetowe swoie rozkazy, zniesie blokadę i wszystkie ogra-

niszenia względem handlu odwoła. Lord Welesley miał na to odpowiedzieć: iż gabinetowe rozkazy ustną, skoro ich przyczyna upadnie; co zaś do wywozu towarow, te mogą bydź przez umowę oznaczone, ale nigdy Anglia nieodstąpi prawa blokady.

Zgromadzenie stanow Hiszpańskich na wyspę Leon oznaczone iest na d. 15 Września.

Dowiaduiemy się, iż podług umowy z rządem Francuzkim w krotce odchodzić regularnie będzie poczta z Anglii do iednego z portow Francuzkich.

Liniiowe Hiszpańskie okręty, wyiąwszy dwa, odesłane z Kadyx do Minorki zostały. Admirał Keats donosi teraz, iż i te do Port Mahon odesłał.

Woysko w Katalonii zrobił znowu Jenerał Odonel czynnem. Pod d. 22 Lipca posłał regencyi z Tarragona rapport, ktorego treść następuiąca:

Woysko nieprzyiaciela w Aragonii wynosi 12,000 piechoty i 1000 jazdy. Stoi zawsze na obu brzegach Ebro na wystrzał z działa od twierdzy Tortosy. D. 13 uderzył nieprzyiaciel na woyska nasze pod Jenerałem brygady Nawarro; biły się przez 4 godziny, ale nakoniec przymuszone zostały cofnąć się do Kadyxu. Pułk Amerykański, ktory był bagnetem attakowany, szczególniey się popisał. — Habin Attache, ktory mianowany został rządcą twierdzy Tortosa, przybył tam i po wykonaniu przysięgi obiął d. 19 dowodztwo. Nadeszła w tymże czasie żywność dla twierdzy. — Na wiadomość, iż nieprzyiaciel posełał znaczną ilość żywności do Barcelony, rozkazałem 1wszey i drugiey dywizyi piechoty, ktore 6500 ludzi wynoszą, i pierwszey dywizyi jazdy, w liczbie 700 koni, tudzież 2500 zbroynych chłopow poyśdź do okolicy Granelle i uderzyć na nieprzyiaciela. Jenerał Macdonald zasłaniał w 1000 do 1200 piechoty, 9 0 konnicy i z artylleryi przewoz żywności. Woyska nasze attakowane były przy Grandiliors od 8000 piechoty, jazdę nieprzyiacielską i 3 działa. Transport doszedł iednak w czasie walki pod zasłoną 400 ludzi do Barcelony. Chłopi, ktorzy z nadzwyczayną odwagą walczyli, nie dopełnili iednak zupełnie daney im instrukcyi, bo gdyby pod czas rozprawy byli na transport uderzyli, byliby przynaymniey większą iego część zabrali. Utraciliśmy 120 do 140 ludzi w zabitych i 400 w ranionych. „

Pisma nasze ogłosiły następuiący list do iednego z naszych kupcow pod d. 18 Sierpnia z Lizbony pisany:

"P. Stuart, nasz minister przy rządzie tuteyszym, nie przyiął urzędu, na ktory powołała go regencya. Papierowe pieniądze nie stoią dziś tylko 28 za sto. Woysko rokoszanow iest w poruszeniu i co chwila oczekuiemy wiadomości o potyczce między dwiema ich dywizyami i Francuzami. Z końcem przyszłego miesiąca zaczyna się dzdzysta pora. „

Podług prywatnego doniesienia iednego officera sztabu przy woysku Lorda Wellingtona siła iego składa się: Woysko Angielskie piechota i jazda wynosi 27,000 ludzi. Portugalska liniiowa piechota 20,000, jazda 4000. Artylerya iest szczególniey liczna; Lord Wellington ma bowiem teraz przeszło 2000 dział i haubic, a w odwodzie znayduie się 100 dział we wszystko dobrze opatrzonych przy Abrantes. Głowna kwatera Angielska znaydowała się ieszcze d. 22 Sierpnia w Celeriko.

Z Halifax donoszą pod d. 31 Lipca: — "Okręt płynący z zachodniey Indyi napotkał Szwedzki okręt, ktory płynął z Port au Prince w St. Domingo i dowiedział się od niego, że czynione są układy o pokoy między Chrystofem i Petionem.

DODATEK

DO № 79.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 3. PAŹDZIERNIKA 1810.

W dniu 29 Września Szkoła Główna z wszyſtkiemi Szkołami w Okręgu Miaſta rozpoczynaiąc bieg roczny Nauk, zaczęła od Nabożeńſtwa o Duchu S. w Kościele Akademickim S. Anny; ztamtąd udawszy ſię na Amfiteatr Kollegium Nowodworskiego w przytomności JW. Jenerała Kommenderuiącego i innych zgromadzonych Gości czytał W. Radwański, Dyrektor Wydziału Nauk Filozoficznych rozprawę, o spławności wewnętrzney Kraiu między Odrą, Karpatami, Dnieſtrem, Morzem Czarnem, Dnieprem, Dźwiną i Morzem Baltyckim zaiętego.

Miniſter Skarbu.

Na mocy prawa o stęplu przez Seym uchwalonego, podaie do wiadomości komu o tym wiedzieć należy, a nayszczególniey tak drukuiącym w Krakowie lub innych miaſtach Xięſtwa Warszawskiego, iako i sprowadzaiącym z zagranicy tak dla Chrześcian, iako i Zydow kalendarze, książki żydowskie, iż nikomu onych w całym Xięſtwie Warszawskim przedać, ani używać nie ieſt wolno bez wyciśnienia na nich ſtępla kraiowego; w przeciwnym albowiem razie przedaiący bez ſtępla, gdy od kogokolwiek donieſionym będzie, za niedopełnienie rozkazu, od każdey sztuki z wyżey wyszczególnionych, zapłaci po talarow dwadzieścia, Nro 20, z których iedna połowa delatorowi, a druga na Skarb przeznaczoną zoſtanie.

Zydzi, (których rok zaczyna ſię w mieſiącu Wrześniu r. b.) ieżeli iuż sprowadzili dla ſiebie nowe Kalendarze, iako i xiążki żydowskie, pod tąż samą karą używać ich, ani przedawać nie powinni, bez wyciśnienia ſtępla Polskiego i opłatą od każdey po groszy Polskich ośm. — Wszyſtkie zaś ſtare xiążki w przeciągu naydaley ośmiu tygodni od daty ninieyszego obwieszczenia znieść powinni do zaſtęplowania, iako to: w Departamencie Krakowskim do Krakowa, w Lubelskim do Lublina, w Radomskim do Radomia, w Siedleckim do Siedlec, za opłatą tylko taką, iaka ſtęplarzom z ugody wypadnie.

Tym końcem każdemu Departamentowi po dwa ſtęple na groszy Polskich ośm różniące ſię od siebie, z których mnieyszy do kalendarzy Chrześcian, a większy do xiążek żydowskich, przesłanemi będą z biora jeneralnego Stępla. — Aby więc odtąd nikt ſię nie składał niewiadomością tego oſtrzeżenia, ninieysze Urządzenie do publicznych podaie ſię

Gazet, i trzy razy w nich promowione będzie, iako też dla nietrzymaiących Gazet, po rogach pryncypalnych ulic przylepione zostanie. —— Dan w Warszawie d. 31 Sierpnia 1810 r ku.

(Pod.) *J. Węgleński, Min. Skarbu.*
J. Czyżewski, S. J. M. S.

Z Warszawy d. 29. Września.

JO. Xiżę Naczelny Dowodzca woysk Polskich powrocił wczoray po południu z obieżdzki stanowisk woyskowych w 4 departamentach nowo przyłączonych.

JJWW. Grzymała i Rembowski, Pełnomocni Kommissarze Nayiaś. Pana, wyiechali w tych dniach do Lwowa.

Z Wenecyi d. 1. Września.

Flotylla, która d. 27 Sierpnia wyszła z naszego portu, składa się z fregaty o 36 działach, 3 korwet i innych pomnieyszych zbroynych statkow, razem z 9 żagli. Krąży ona miedzy Malamacco i Chioza, i przeznaczona iest do odpędzenia Anglikow z wód naszych.

Z Smirny d. 27. Lipca.

W Azyatyckiey i Europeyskiey Turcyi iest bezprzykładny zapał w uzbraianiu się do woyny. Bogaci właściciele ziemi dostawiaią ochoczo więcey zbroynych ludzi do baszow prowincyonalnych, niżeli są obowiązani. Wielu z nich idą nawet sami w pole. Cypr, Kandya i wszystkie wyspy Archipelagu poselały liczne kontyngensa do Konstantynopola. Postanowienie W. Sułtana udania się osobliście do woyska sprawiło ten zapał. Z Egiptu oczekiwany iest piekny korpus Mamelukow (konniey) w Konstantynopolu, który tamteysi beiowie wystawili. Na flocie Tureckiey na czarnem morzu znayduie się wiele Angielskich officerow.

Z Frankfortu d. 14 Września.

Dziś rano wyiechał stąd Jenerał Hrabia Campans z resztą osob ban i należącemi do główney kwatery Francuzkiey, wyiąwszy kommissarza ordonatora i jeneralnego płatnika, do Hanoweru, ukończywszy szczęśliwie zamianę kralow.

Xiżę Valmy, Marszałek Kellerman przyiechał do naszego miasta.

Państwo Johanisberg w Reingau ieszcze nie iest sprzedane, i każdego czasu iest do sprzedania.

Pełnomocnik W. Xcia Wirebursk'ego, Baron Rabenau, i pełnomocnik Bawarski, Baron Rechberg, wyiechali stąd, gdy Jenerał Hrabia Campans, naczelnik głównego sztabu Francuzkiego, oddał pierwszemu kawał Bawarskiego kraiu, a ostatniemu Salcburg i Inviertel.

Od brzegow Menu d. 14. Września.

Nie dawno donosiły dzienniki Paryskie, iż Cesarz Napoleon odwiedził wielką sycową fabrykę P. Oberkampf w Jouy, przez którą ten dorobił się maiątku 15 do 16 milionow. Wspomniony P. Oberkampf iest rodem z miasta Waihingen w królestwie Wirtemberskim.

Miasto Paryż ma teraz 7 godzin drogi obwodu, a dwie szerokości; zawiera w sobie 37,000 domow, 1095 ulic, 18 mostow, 29 teatrow, 2000 trakyerow, 3000 kawiarni, i t. d.

Od brzegow Odry d. 19. Września.

Hrabia Gottorp (Gustaw Adolf) przeiechał do Rossyi w nocy d. 15 przez Królewiec, gdzie tylko tak długo zabawił, poki koni nieprzeprzężono. Małżonka iego udała się tymczasowo do Darmstadtu.

Z Panczowy d. 13. Września.

Listy z Bukaresztu donoszą, iż w środku przeszłego miesiąca przybyły woysku Rossyyskiemu na Wołoszczyznę nowe posiłki, z których Naczelny Jenerał Kamiński znaczną część do siebie ściągnął, i ieden z nich oddział Jenerałowi Cukatow do Kraina posłał.

Wysłany niedawno przez Trawnickiego baszę piętnastotysięczny korpus Tureckiego woyska, zrobiwszy znaczne koło pokazał się z zadziwieniem Serwieyskich dowodzcow w okolicach Gruszewy li Nowi ...sar, gdzie wielkie czyni spustoszenia. Pościągano przeto z naywiększym pospiechem zewsząd woyska i mieszkańcy tamteysi uchwycili oręż. Turcy spalili tam 7 do 10 wsi, a mieszkańcow częścią wycięli, częścią w niewolą zabrali. Cała Serwiia ogołocona teraz iest z męszczyzn: ktokolwiek potrafi tylko broń dźwigać wypędzony został przez zwierzchności do woyska w pole. Gdzie niegdzie widać tylko kaleki, niektórych kupcow i rzemieślnikow, których uznano za potrzebne zostawić w domach.

W tey chwili dowiadujemy się, iż W. Sułtan opuścił Konstantynopol i przybył do Adryanopola. Otacza go piętnaśto tysięczna gwardya.

W nocy z 30 Września na 1 Października roku bieżącego W. Michał Gozdawa Lebowski po 13 dniowey na żołciową gorączkę chorobie zakończył w Krakowie życie w 62 roku swego wieku, zostawuiąc nieutulony żal kochaiącey go Małżonki, Justyny z Cieplekowskich, czterech przywiązanych synow i trzech córek, krewnych, przyiacioł i tych wszystkich, którym był znany. Kray utracił w nim dobrego Obywatela: wszystkich czterech synow oddał na usługi oyczyzny; trzech znayduie się w woysku, a czwarty sprawuie urząd Podprefekta. Czuła i przywiązana zawsze Małżonka, nieodstępna aż do zgonu iego towarzyszka, opłakuie stratę naylepszego Małżonka; dzieci tracą w nim troskliwego, przykładnego i dobrego oyca; krewni przywiązanego do siebie; przyiaciele otwartego i wylanego przyiaciela; służący i poddani sprawiedliwego i dobrego Pana, a ubostwo dobrodzieia.

Dnia 1 i 2 Października 1810.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Kleparzu sprzedawanych.

W bankocetl:	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Pośled nie* Złp.	gr
Korzec Pszenicy	90	—	84	—	80	—
— Zyta	68	—	66	—	60	—
— Jęczmienia	44	—	40	—	38	—
— Grochu	48	—	46	—	44	—
— Owsa	30	—	28	—	—	—
— Jagieł	128	—	120	—	112	—
— Rzepaku	84	—	80	—	—	—

DONIESIENIA.

Rada Szkoły Główney Krakowskiey ogłasza, iż Katedra Literatury Polskiey, Łacińskiey i Francuzkiey w tuteysze Szkole Główney z pensyą 6,000 zł. p. l. wakuie; ktoby sobie życzył bydź Professorem tey Katedry, stosownie do warunkow iuż ogłoszonych przez Gazety ma się zgłosić w przeciągu szeciu tygodni do kancellaryi Szkoły Główney. O czem z polecenia Rady Szkoły Główney mam honor uwiadomić. W Krakowie d. 21 Września 1810 r.

X. Felix Jaroński, S. T. D. P. F. Z. S.

W Urzędzie Policyi Dyrekcyi znayduie się znaleziony pugillares z 360 złotych reńskich i łyżeczką z tem dodatkiem, aby prawy właściciel takowych do tuteyszego Urzędu w przepisanym czasie się zgłosił. W Krakowie d. 2 Września 1810.

Mieroszewski.

Na mocy zrobioney przez Cesarsko Austryacką i Królewsko Saską, Miasto tuteysze i Administracyą Salinarną organizuiącą nadworną kommissyą w Wiedniu postanowioną uchwały ma bydź miasta tuteyszego Wieliczki Czopowe, którego sie arendowny kontrakt z ostatnim Października r. b. kończy, znowu na ieden rok, to iest od 1go Listopada 1810 do ostatniego Października 1811 naywięcey daiącemu przez publiczną licytacyą, w przytomności obwarowanych tuteyszych pełnomocnych kommissarzy wydzierżawione. — Przeto Magistrat Municypalnego Miasta Wieliczki tę licytacyą na dzień 11 Października r. b. na godzinę 9tą ranną

ninieyszem z tem ostrzeżeniem wypisnie; aby się areadować sobie tę rea'n ść ą czący, na rzeczonym dniu i godzinie w tuteyszym Salinarnym z mku, u wyżey wspomnionych oburządowych pełnomocnych k mmissarzy znaydowali i w przyzwoite wadium, to iest w kwotę 6⅔ zł. ryn. w biletach Wiedeńskich zaopatrzyli, gdzie im k ndycye tey licytacyi og oszcone będą, o których się p mimo tego w tuteyszey kanceliaryi każdego czasu zainformować mogą.

Włodek Prezydent.

Z Rady Magistratu Municypalnego Miasta Wieliczki d 18 Września 1810.

Lewicki Assessor.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, w celu ustanowienia Burmistrzow, Woytow w miastach i miasteczkach tego Departamentu, wzywa chcących takowe otrzymać urzędy, aby prozby swe zaswiadczeniami legalnemi opatrzone, do tyczących się Podprefektow do dnia 13 Października r. b. podawali, albowiem po upłynionym tym terminie przyięte mi więcey nie będą. W Krakowie dnia 18 Września 1810 roku.

Wodzicki, Z. P.

Wroński, S. J.

Gdy do Salin Wieliczkich znaczna ilość owsa i siana i łoiu potrzebna iest, niniejszym do publiczney podaie się wiadomości, iż ktoby miał chęć dostawienia iednego lub więcey wspomnionych artykułow; ma wyrażaiące cenę, za iaką, i czas, w którym dostawić chce zgłosić się do W. Administratora Żup solnych Wieliczkich listownie z adresą: *W okoliczności dostawienia owsa, siana, łoiu,* naydaley do 22go Października r. b. na którym dniu w Administracyi teyże publiczna licytacya odbywać się będzie, Chęć maiący licytowania, opatrzą się w należyte wadium, które od każdego Licytanta przed rozpoczęciem licytacyi złożone bydź ma. Z Prefektury Departamentu Krakowskiego d. 19 Września 1810 roku.

Wroński, S. J.

Jak tylko Stanisław Dorynek rodem z Filipowie Krzeszowickiego państwa w roku 1798 do woyska Austryackiego, regimentu Würtemberga wydanym został, tak do dziś dnia żona iego Katarzyna żadney o nim nie ma wiadomości. Dużo iey na tem zależy bydź pewną czy ieszcze żyie i gdzie się obraca? Zaklina go więc, aby powracał do niey, albo przynaymniey uwiadomił ią o życiu swoim, równie na Boga prosi każdego, ktoby o iego śmierci dowodnie wiedział, aby o tem zwierzchność mieyscową państwa Krzeszowic chciał zawiadomić.

Dat. w Krzeszowicach dnia 27 Sierpnia 1810.

Trybunał Cywilney Pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego.

Po wysłuchaniu wniosku Ur. Prokuratora Królewskiego, wszystkim interessowanym wiadomo czyni, iż expedycye bywszego Sądu Szlacheckiego Krakowskiego, które dla rozwiązanego urzędowania Komornikow, stronom przyzwoitym doręczone bydź nie mogły Ur. Pisarzowi Trybunału tego Sykto wskiemu oddane zostały, do którego po odebranie tychże, strony interessowane zgłosić się maią i takowe za opłaceniem Stępla i Taxy odebrać będą mogły. W Krakowie d. 13 Września 1810 roku.

Jozef Nikorowicz.

Matakiewicz.

Niniejszym niżey wyrażony ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż w ogrodzie Kościelnickim, znayduie się znaczna ilość drzewek owocowych szczepionych i inokulizowanych, w różnych i dobrych gatunkach, w każdym czasie na sprzedaż, mianowicie jabłonie wysokie po 1 zł. pol. karłowate 24 gr. Gruszki wysokie po 1 zł. 6 gr. karłowate po 1 zł. pol. Wiśnie i śliwki po 15 gr. Tudzież akacye białe po 24 gr. a kasztany i topole różne po 15 gr. W zapłacie zł. ryń. za złote Polskie teraz przyymowane będą bez wydawania.

Ferdynand Schäffer, Ogrodnik.